

Ingediend via e-mail

Ministerie van Justitie en Veiligheid
t.a.v. mevrouw mr. E.D.G. Kiersch
Directeur Wetgeving en Juridische Zaken

Den Haag, 27 augustus 2025
dossiernummer: 206698
uw kenmerk: 6394662
telefoonnummer: +31 (0)6 21 55 66 58
e-mail: e.trinthamer@advocatenorde.nl

Betreft: advies Wet verbetering kroongetuigenregeling

Geachte mevrouw Kiersch,

Bij brief van 17 juni 2025 heeft u de Nederlandse orde van advocaten (NOvA) ter consultatie voorgelegd het concept wetsvoorstel 'verbetering kroongetuigenregeling'. De NOvA voldoet graag aan uw verzoek en heeft zijn adviescommissie strafrecht gevraagd te adviseren.

Bijgaand stuur ik u het advies van de adviescommissie. De algemene raad sluit zich aan bij de overwegingen van de adviescommissie en verzoekt u deze bij de verdere uitwerking te betrekken.

Met de meeste hoogachting,
namens de algemene raad,

mw. mr. S.F.M. ten Berge
plv. algemeen secretaris

bijlage: advies van de adviescommissie strafrecht

Bezoekadres
Prinses Beatrixlaan 5
2595 AK Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

www.advocatenorde.nl

ADVIES

Aan:	algemene raad
Van:	wetgevingsadviescommissie strafrecht
Datum:	27 augustus 2025
Betreft:	Advies Wet verbetering kroongetuigenregeling

SAMENVATTING

Het wetsvoorstel strekt ertoe de kroongetuigenregeling enerzijds te verbeteren, onder andere door de wettelijke verankering van de zorgplicht van de Staat. Anderzijds wordt de regeling verbreed, door inzet van de regeling ook mogelijk te maken bij getuigen die zelf van relatief minder ernstige strafbare feiten worden verdacht. Daartoe wordt een nieuwe strafvermindingsgrond toegevoegd.

Conclusie

Het is positief dat het wetsvoorstel de zorgplicht van de Staat wettelijk verankert en een basis biedt voor verdere uitwerking daarvan. Hoewel de ACS de wens van de regering om te komen tot een bredere toepassing van de kroongetuigenregeling kan begrijpen en het positief wordt geacht dat niet voor een ongebreidelde maar een zogenaamde 'getrapte' verruiming is gekozen, wordt geadviseerd pas op de plaats te maken en geen uitbreiding door te voeren totdat de veiligheid van alle actoren rond een dergelijk proces afdoende is gewaarborgd. Daarnaast, indien deze regeling wel doorgevoerd zou worden, verdienen enkele punten in de regeling nadere toelichting en verduidelijking.

Kernpunten

- *Pas op de plaats noodzakelijk.*
- *Onderbouwing verlenging proeftijd en verhouding artikel 14b lid 2 Sr.*
- *Toelichting op voorwaarde dat de getuigenverklaring wordt afgelegd.*
- *Overwegen afspraken over de ontnemingsvordering voorwerp te maken van de afspraken in de zin van artikel 226g eerste lid Sv.*
- *Toetsing getuigenbeschermingsmaatregelen.*
- *Aandacht voor de rechtsbijstand aan de kroongetuigen en de bescherming van betrokken advocaten.*

CONSULTATIEREACTIE

Inleiding

Het voorliggende wetsvoorstel beoogt de kroongetuigenregeling te verruimen door daar een nieuwe strafvermindingsgrond aan toe te voegen. Op die wijze wordt het mogelijk gemaakt ook bij relatief lichtere vergrijpen, althans bij personen zonder of met een gering aandeel in de zware strafbare feiten waarop de verklaringen zien, een kroongetuigedeal te sluiten. De delicten waarop de verklaringen kunnen zien blijven ongewijzigd, de verruiming maakt dus enkel het aantal potentiële kroongetuigen groter, niet het type feiten waarover wordt verklaard.

Voorts wordt met dit wetsvoorstel de zorgplicht van de Staat voor kroongetuigen en hun naasten wettelijk verankerd.

Daarnaast beoogt het wetsvoorstel enkele wijzigingen en verbeteringen aan te brengen in de huidige regeling.

Pas op de plaats

De adviescommissie strafrecht van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: "ACS") kan tegen de in de memorie van toelichting geschetste achtergrond en het daarnaar verrichte onderzoek waar in die memorie van toelichting (hierna: "MvT") veelvuldig aan wordt gerefereerd de wens om tot een bredere toepassing van de kroongetuigenregeling te komen begrijpen en acht het wetsvoorstel in zoverre ook een logisch uitvloeisel van het in opdracht van de regering uitgevoerde onderzoek. Dit neemt niet weg dat de inzet van de kroongetuige een middel is dat altijd met de nodige terughoudend en omzichtigheid moet worden benaderd, zoals eveneens in de MvT wordt erkend.

In de toelichting op het op dit wetsvoorstel gebaseerde Concept Besluit getuigenbescherming, wordt gerefereerd aan het Stelsel bewaken en beveiligen en de Kamerbrief van 31 maart 2023,¹ ruim 2 jaar geleden, waar een fundamentele vernieuwing van dat stelsel is aangekondigd. Die vernieuwing is evenwel nog niet volledig doorgevoerd, zo moet het nieuwe stelsel bijvoorbeeld nog wettelijk worden verankerd.² Mede in dat licht bezien komt dit wetsvoorstel te vroeg, en verdient het een pas op de plaats.

De Onderzoeksraad voor de Veiligheid (hierna: "OVV") die naar aanleiding van de moorden rondom de kroongetuige in het Marengo-proces een rapport opstelde, adviseerde in dat rapport al pas onomkeerbare stappen te zetten in de uitbreiding van de kroongetuigenregeling nadat de organisatie van de veiligheid van allen die daarvan veiligheidsgevolgen ondervinden, maximaal zal kunnen worden gewaarborgd.³ Ook in het in opdracht van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: "NOvA") uitgevoerde onderzoek door de Universiteit Leiden naar de impact van de kroongetuigenregeling op de veiligheid en praktijkvoering van advocaten,⁴ komt tot deze zelfde conclusie. In de brief van de minister van 31 maart 2023 wordt opgemerkt dat de conclusies van de OVV worden onderschreven. Gelet daarop meent de ACS dat tot een uitbreiding van de regeling niet gekomen dient te worden totdat deze stelselvernieuwing geheel is doorgevoerd en dus ook voor alle daarin betrokken actoren kenbaar is en door hen akkoord is bevonden. Immers, thans kan gewoonweg niet gezegd worden dat de veiligheid van alle betrokkenen, waaronder advocaten, maximaal is gewaarborgd.

Het strekt dan ook tot de aanbeveling de behandeling van onderhavig wetsvoorstel op te schorten totdat de stelselvernieuwing beveiligen van personen is ingevoerd, althans dit wetsvoorstel gelijktijdig te behandelen met de voorstellen die in het kader van die stelselvernieuwing worden gedaan.

Verlenging proeftijd en verhouding 14b lid 2 Sr

Met deze verruiming wordt tegelijkertijd wel een verruiming van de maximale proeftijd geïntroduceerd, die naar het de ACS betreft nadere toelichting behoeft.

Ook in de huidige regeling is het al zo dat een langere voorwaardelijke straf aan de orde kan zijn dan blijkens 14a Sr mogelijk zou zijn, nu dat artikel buiten toepassing wordt gelaten bij toepassing

¹ *Kamerstukken II 2022/23*, 29911, nr. 380.

² [Kamerbrief voortgang versterking stelsel bewaken en beveiligen | Brief | Nationaal Coördinator Terrorisbestrijding en Veiligheid](#), p. 3 en 4.

³ Bewaken en beveiligen. Lessen uit drie beveiligingssituaties, bijlage bij *Kamerstukken II 2023/23*, 29911, nr. 390.

⁴ [De impact van de kroongetuigenregeling op de veiligheid en praktijkvoering van advocaten](#) - rapport van de Universiteit Leiden oktober 2023

van het huidige artikel 44a lid 2 onder b Sr. Dat dit ook geldt voor de nieuwe categorie is logisch. Echter, nieuw is dat ook artikel 14b lid 2 Sr buiten toepassing blijft en dat de proeftijd daarmee, ook in gevallen dat geen sprake is van een misdrijf dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van personen, (veel) langer dan drie jaren kan bedragen. In de MvT wordt het voorbeeld genoemd van een geheel voorwaardelijke straf van 6 jaar met een proeftijd van 6 jaar. Alsook van een straf van 20 jaar, waarvan 10 jaar voorwaardelijk met een proeftijd van 10 jaar.

Als reden daartoe wordt met name gewezen op de eveneens nieuwe daaraan standaard te verbinden voorwaarde dat 'de getuigenverklaring wordt afgelegd'. Daarnaast wordt aan die proeftijd ook standaard de voorwaarde verbonden dat de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit.

In de Gratiewet wordt een soortgelijke bepaling opgenomen, in het geval van gratieverlening aan een reeds veroordeelde kroongetuige.

Ter motivering van die langere proeftijd wordt verwezen naar de genoemde voorwaarde dat de getuigenverklaring moet worden afgelegd. Daarbij wordt dan opgemerkt dat het kan zijn dat de strafzaak tegen de degenen waarop de verklaring ziet lang duurt en een langere doorlooptijd kent dan de gratieverlening of de (onherroepelijke) afdoening van de zaak tegen de getuige. Die langere proeftijd zou dan garanderen dat de getuige ook verklaringen aflegt als zijn eigen zaak dus al is afgedaan. In de MvT wordt echter nergens toegelicht dat dit probleem zich thans (met regelmaat) voordoet en waarom deze wijziging, die vergaand afwijkt van de gebruikelijke termijn uit het Wetboek van Strafrecht (hierna: "Sr"), dus noodzakelijk is. Ook wordt weliswaar opgemerkt dat niet veel te verwachten valt van de lage strafbedreiging van artikel 192 lid 2 Sr, maar ook dit wordt niet verder toegelicht. Waarom er bijvoorbeeld niet voor wordt gekozen die strafbedreiging dan te verhogen, is niet duidelijk. Daarbij is van belang dat de langere proeftijd niet enkel op die specifieke voorwaarde ziet, maar ook op andere voorwaarden die aan een proeftijd kunnen worden verbonden, waaronder de algemene voorwaarde dat geen strafbare feiten mogen worden begaan.

Waar die voorwaarden in gebruikelijke strafzaken voor maximaal 3 jaren gelden, valt in dat verband moeilijk te rijmen waarom een kroongetuige met een vordering ten uitvoerlegging van een zeer lange gevangenisstraf (volgens de in de MvT bijvoorbeeld 6 of 10 jaar) kan worden geconfronteerd voor het plegen van een nieuw strafbaar feit gedurende een zeer lange proeftijd (bijvoorbeeld 6 of 10 jaar). In theorie kan dan bovendien een (relatief) klein nieuw vergrijp of bagatel delict leiden tot een jarenlange gevangenisstraf. Een dergelijk lange proeftijd met ook nog eens een dergelijk lange voorwaardelijke straf is in dit verband niet proportioneel.

Nu de noodzaak van die langere proeftijd niet blijkt adviseert de ACS hiervan af te zien. In ieder geval behoeft nadere motivering waarom de voorwaarde dat de getuigenverklaring moet worden afgelegd, daadwerkelijk noodzakelijk is. De ACS geeft in overweging de langere proeftijd in ieder geval *alleen* voor die specifieke (bijzondere) voorwaarde te doen gelden en niet voor andere (algemene dan wel bijzondere) voorwaarden die aan het voorwaardelijk strafdeel kunnen worden verbonden.

Begrip 'de verklaring'

In het voorgestelde en hiervoor al besproken artikel 44a lid 5 Sr is opgenomen:

“Toepassing van het tweede lid, onder b, of het derde lid vindt plaats onder de voorwaarden dat de getuigenverklaring wordt afgelegd en dat de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit”

Het artikel spreekt aldus over ‘de getuigenverklaring’. In de MvT wordt daarover in de eerste plaats opgemerkt:

“De tweede voorwaarde is dat de getuige daadwerkelijk een verklaring aflegt”.

Voor het overige wordt dit begrip in de MvT verder nergens toegelicht of van een nadere duiding voorzien. Enkel in de toelichting op de wijziging van de Gratiwet is dan opgenomen:

“Bijvoorbeeld wanneer iemand kort na zijn eigen veroordeling kroongetuige wordt in een grote, complexe zaak, waarin na de uitspraak in eerste aanleg hoger beroep wordt aangetekend. Dat kan in totaal jaren in beslag nemen; in die periode kan het moment passeren waarop de veroordeelde kroongetuige zijn eigen straf minus de strafvermindering uit de kroongetuigenafpraak heeft uitgezeten. Ook dan kan de situatie zich voordoen dat de gratieverlening eerder plaatsvindt dan dat de getuigenverklaring is afgelegd.”

Ondanks dat ook hier het begrip niet nader is ingevuld en steeds wordt gesproken over ‘de getuigenverklaring’, lijkt hieruit te volgen dat de voorwaarde (en dus dit begrip) ook ziet op verklaringen van de kroongetuige bij de rechter-commissaris (hierna: “RC”), raadsheer-commissaris of ter zitting bij de rechtbank of het gerechtshof. Er wordt immers expliciet gerefereerd aan de duur van het hoger beroep in de strafzaak in de zaak waarin de verklaringen zijn afgelegd. Dit lijkt ook te volgen uit hetgeen opgenomen op p. 6 van de MvT en de verwijzing naar de strafbaarstelling in artikel 192 tweede lid Sr. Uit de tekst van de wet zelf volgt dit echter niet en uit de toelichting aldus onvoldoende expliciet.

Juist omdat het gaat om een voorwaarde die bij schending tot een tenuitvoerlegging van een gevangenisstraf van aanzienlijke duur kan leiden, dient helder te zijn waarop dit begrip ziet. Of dus behalve het afleggen van een verklaring of verklaringen die in het strafdossier worden gevoegd, ook wordt gedoeld op latere verklaringen als te horen getuige.

Dit behoeft nadere toelichting.

Afspraken buiten artikel 226g Sv om, de ontnemingsvordering

In de MvT bij het wetsvoorstel wordt aandacht besteed aan de ontnemingsvordering. Daarover wordt opgemerkt:

“Specifiek voor het ontnemen van wederrechtelijk verkregen voordeel geldt dat afspraken daarover geen voorwerp kunnen zijn van een afspraak in de zin van artikel 226g, eerste lid, Sv. Dit laat onverlet dat de officier van justitie eenzijdig kan besluiten om redenen van opportuniteit geen ontnemingsmaatregel te vorderen. Er is dan geen sprake van een toezegging in ruil voor af te leggen verklaringen. Daarnaast heeft de Hoge Raad in de Passage arresten erkend dat de kroongetuigenregeling niet afdoet aan de algemene bevoegdheid van de officier van justitie op grond van artikel 511c Sv, om een schikking aan te gaan met de verdachte ter (gehele of gedeeltelijke) ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel. Een redelijke wetstoepassing brengt volgende Hoge Raad met zich mee dat de officier van justitie de rechter-commissaris over de

totstandkoming en inhoud van de schikking informeert, zodat kenbaar is dat deze schikking tot stand is gekomen.”

Ondanks dat aldus, zoals thans ook het geval is, wordt benadrukt dat een afspraak over de ontneming buiten het bestek van artikel 226g lid 1 Sv valt, komt juist uit deze uiteenzetting evident naar voren dat afspraken over de ontnemingsvordering met een kroongetuige, hangende het traject over de af te leggen verklaringen, voor deze getuige en ook voor de verdachten waarover deze getuige verklaringen aflegt, wel degelijk als een onderdeel van de toezegging in ruil voor de af te leggen verklaringen zullen voelen. Anders gezegd: Het is niet ondenkbaar en zelfs aannemelijk dat afspraken over een eventuele ontneming een breekijzer, in positieve of negatieve zin, kunnen vormen voor de totstandkoming van de deal met de kroongetuige, ook al maken ze daar formeel gezien geen onderdeel van uit.

Weliswaar wordt opgemerkt dat een redelijke wetstoepassing met zich brengt dat de officier van justitie de RC informeert over een schikking, maar dat is aldus geen vereiste. Gelijk het gegeven dat bijvoorbeeld in het geheel geen ontnemingsvordering wordt aangebracht waar wel een voordeelsberekening is opgesteld, geen onderdeel vormt van de afspraken.

Sterker nog, afgevraagd zou kunnen worden of de RC die informele afspraken op grond van de wet überhaupt in de toetsing kan betrekken.⁵

Bij de invoering van de wettelijke regeling over kroongetuigen is in de beraadslagging veel aandacht besteed aan de toepassing van het opportuniteitsbeginsel en meer specifiek afspraken over de ontnemingsvordering in het kader van afspraken met kroongetuigen. In dat verband is herhaaldelijk benadrukt dat het niet wenselijk is dat het Openbaar Ministerie (hierna: “OM”) meer of andere afspraken zou kunnen maken met een getuige dan de wettelijk verankerde strafvermindering.⁶

Juist nu in de praktijk kennelijk de ontnemingsvordering wel regelmatig onderdeel is van afspraken met de kroongetuige, buiten de wettelijke regeling om,⁷ strekt het tot de aanbeveling dit wettelijk te verankeren. Onderhavig wetsvoorstel strekt immers tot verbetering van de regeling. In concrete strafzaken waar van de inzet van kroongetuigen sprake is, zijn de gedane toezeggingen en juist de toezeggingen buiten de door 226g Sv bestreken afspraken om, met regelmaat voorwerp van discussie. Het behoeft ook nauwelijks betoog dat de bereidheid van het OM af te zien van een ontnemingsvordering van aanzienlijke omvang, van grote zo niet cruciale invloed kan zijn op de verklaringsbereidheid.

Toetsing van de beschermingsmaatregelen

Artikel 226l schept de algemene kaders voor de beschermingsmaatregelen, die in het eveneens in consultatie voorliggende besluit nader zijn uitgewerkt. Over (onafhankelijke) toetsing van de met de getuige te sluiten overeenkomst is echter niets opgenomen, zowel niet in de voorgestelde wetstekst, als in het besluit.

Ook in de MvT wordt daar niet op ingegaan. Waarom een onafhankelijk toetsing van de overeenkomst niet zou zijn aangewezen blijkt niet. Uit eerdere stukken van de regering kan

⁵ Zie: S.L.J. Janssen, '31. De kroongetuige: een tussenstand', *Strafblad* nummer 3, juli 2019, p. 65.

⁶ Idem en ook: *Kamerstukken II* 1998/99, 26269, nr. 5, o.a. p. 6 en p. 196.

⁷ Gefiatteerd door de Hoge Raad in het passage-proces.

afgeleid worden dat de gedachte is dat in het nieuwe Besluit duidelijke kaders worden vastgelegd waarbinnen die getuigenbescherming moet plaatshebben. Omdat die duidelijke kaders er zijn wordt het vervolgens niet meer nodig geacht daar een onafhankelijke toetsing op los te laten. Als dat inderdaad de reden is geen onafhankelijke toetsing te regelen van de overeenkomst, is die redenering echter onnavolgbaar. Immers, het is juist zaak dat onafhankelijk getoetst wordt of aan die duidelijke kaders is voldaan en of dus geen ongeoorloofde toezeggingen worden gedaan of afspraken worden gemaakt die van invloed kunnen zijn op de (betrouwbaarheid van) de af te leggen verklaren.

In de Kamerbrief van de minister van maart 2023 is nog aandacht besteed aan onafhankelijke toetsing en gaf de minister nog aan onafhankelijke toetsing zeer belangrijk te vinden en te onderzoeken. Daarbij werd gedacht aan toetsing door de RC of door een rechter die losstaat van de strafzaak.⁸ Waarom die onafhankelijke toetsing is losgelaten is niet alleen onduidelijk, maar dit is ook onwenselijk te noemen.

Het is voor het goed functioneren van de kroongetuigenregeling van belang dat externe en onafhankelijke toetsing plaatsheeft van de overeenkomst die met de getuige wordt gesloten. De ACS geeft in overweging een vorm van onafhankelijke toetsing in het wetsvoorstel op te nemen en in ieder geval in de MvT aandacht te besteden aan de reden dat daarvan is afgezien.

De rechtsbijstand aan kroongetuigen

In het wetsvoorstel is opgenomen dat recht op bijstand bestaat bij het aangaan van de getuigenbeschermingsovereenkomst. Dit thans in de praktijk al erkende recht wordt aldus wettelijk verankerd. Uiteraard heeft een kroongetuige ook in het kader van de jegens deze getuige aanhangige strafzaak en het getuigentraject zelf recht op bijstand.

In de MvT is echter op geen enkele wijze aandacht besteed aan de impact op de advocatuur, de voorwaarden waaronder de bereidheid bestaat bijstand te verlenen en de vraag of steeds voldoende kundige bijstand beschikbaar zal zijn.

Met het feit dat de regeling wordt uitgebreid komt immers dat meer kroongetuigentrajecten en ook meer beschermingstrajecten te verwachten zijn. Dit zal dus ook impact hebben op het aantal rechtsbijstandsverleners dat wordt aangezocht, al helemaal als het recht op die bijstand wettelijk verankerd is. Dit terwijl het aantal advocaten dat bijstand verleent aan kroongetuigen zeer beperkt is. In het voorstel of de toelichting daarop is niets opgenomen met betrekking tot de voorwaarden waaronder die bijstand zal worden verleend, waaronder de vergoeding daarvan. Het is zeer de vraag of advocaten in omvangrijke zaken bereid zijn die bijstand op basis van een toevoeging te verlenen, gelet op de impact die dergelijke zaken hebben op de praktijk, het kantoor en ook het persoonlijk leven van de betrokken advocaat.⁹ Het strekt tot de aanbeveling hier aandacht aan te besteden.

Daarnaast is in het wetsvoorstel en de toelichting in algemene zin onvoldoende expliciete aandacht voor de veiligheid van de advocaten die bijstand verlenen aan de kroongetuigen. In de MvT wordt slechts opgemerkt:

⁸ *Kamerstukken II 2022/23*, 29911, nr. 395.

⁹ Zie ook: [De impact van de kroongetuigenregeling op de veiligheid en praktijkvoering van advocaten](#) - rapport van de Universiteit Leiden oktober 2023. p. 88.

“De veiligheid van kroongetuigen, hun naasten en de functionarissen die hen bijstaan is van essentieel belang”.

De toelichting bij het concept Besluit getuigenbescherming voegt daar slechts het volgende aan toe:

Het stelsel getuigenbescherming moet worden onderscheiden van het stelsel bewaken en beveiligen (BenB), of het toekomstige stelsel beveiligen van personen. Het stelsel BenB is destijds ingericht naar aanleiding van de moord op Pim Fortuyn en het rapport van de commissie Van den Haak1. Het stelsel BenB ziet op het waken over de veiligheid van personen en bewaken en beveiligen van objecten en diensten. De uitgangspunten voor het stelsel zijn neergelegd in de Politiewet 2012 en de Circulaire met betrekking tot de bewaking en beveiliging van personen, objecten en diensten van 27 juni 2023.2 Het stelsel BenB is er in beginsel op gericht dat personen, objecten en diensten, ondanks dreiging en risico, zo veilig en zo ongestoord mogelijk kunnen functioneren. Dit kan onder andere de hoeders van de rechtsstaat betreffen, zoals rechters, officieren van justitie en advocaten van kroongetuigen, wanneer er een bepaalde dreiging naar hen uitgaat. Binnen het stelsel BenB draagt de overheid zorg voor de bescherming en beveiliging van personen, objecten en diensten die worden bedreigd, voor zover ze dat niet zelf kunnen doen. De personen om wie het gaat blijven in principe ‘vindbaar’, maar er wordt zo goed mogelijk weerstand geboden tegen de dreiging. Hiervoor kan een beroep worden gedaan op zware beveiligingsmaatregelen, zoals persoonsbeveiliging. In de Kamerbrief van 31 maart 2023 is aangekondigd dat het huidige stelsel BenB fundamenteel wordt vernieuwd tot het stelsel beveiligen van personen.3 In de brief zijn de contouren geschetst van de nieuwe regeling voor het bewaken en beveiligen van personen.

Zoals hiervoor al opgemerkt is, is het hier genoemde nieuwe stelsel echter nog geheel niet ingevoerd, laat staan verder uitgewerkt in wet en regelgeving. Zo zou niet moeten worden overgegaan tot een verbreding van de kroongetuigenregelgeving totdat de veiligheid van alle betrokkenen – waaronder advocaten – optimaal geborgd is, zoals hiervoor toegelicht. Zo verdient de veiligheid van actoren rond de kroongetuige of de strafzaak waarin een kroongetuige een rol speelt, die niet onder het bereik van artikel 226l Sv vallen, waaronder aldus advocaten, in dit wetsvoorstel en in ieder geval in de toelichting daarop, explicietere aandacht.

Het moet immers ook voor betrokken advocaten duidelijk zijn wanneer beschermingsmaatregelen verwacht en zo nodig afgedwongen kunnen worden en ook hoe daar gedurende het proces mee om wordt gegaan, bij een verandering in bijvoorbeeld het dreigingsbeeld.¹⁰

¹⁰ [De impact van de kroongetuigenregeling op de veiligheid en praktijkvoering van advocaten](#) - rapport van de Universiteit Leiden oktober 2023, aanbeveling 2 in paragraaf 8.2.